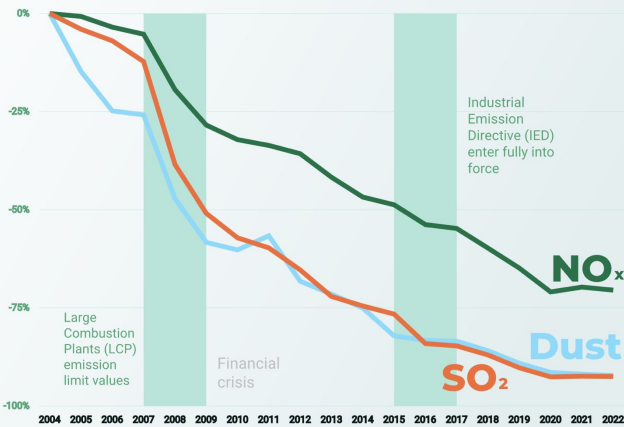

РЕФОРМА ЗМЕНШЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ ПРОМИСЛОВОГО ЗАБРУДНЕННЯ: ДОСВІД ЄС

Як скорочувалися викиди пилу,
оксидів азоту та діоксиду сірки
з великих установок спалювання в ЄС

[Нульове забруднення](#)

[Нульове забруднення](#)

16 липня 2024 року Верховна Рада України прийняла євроінтеграційний Закон «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення». Він імплементує окремі глави Директиви 2010/75/ЄС. Менш ніж за рік положення закону набудуть чинності й нові європейські правила почнуть поступово впроваджуватися в Україні. Як проходили цей шлях країни Європейського Союзу?

Вже понад десятиліття у ЄС діє Директива 2010/75/ЄС про промислові викиди. Однак процес екологічної модернізації європейських підприємств почався ще раніше.

Директива 2010/75/ЄС була прийнята у листопаді 2010 року та замінила собою цілу низку попередніх документів. Адже у ЄС формування та вдосконалення законодавства про зменшення і контроль промислового забруднення відбувається безперервно. Європейські чиновники, бізнес і громадськість перебувають у постійному діалозі, а підприємства працюють в умовах перманентного посилення екологічних вимог і стандартів. Відтак, коли з'явилася Директива 2010/75/ЄС, країнам-членам не потрібно було приймати нове для себе законодавство, достатньо було внести зміни в чинне.

Звичайно, в ЄС національне законодавство у сфері промислового забруднення відрізняється від країни до країни, але не суттєво. Ці відмінності здебільшого стосуються лише підходів до адміністрування – наприклад, щодо визначення органів, які видають інтегровані дозвіллі дозволу.

Загалом **станом на 2015 рік в ЄС було видано 51 615 інтегрованих дозвіллів дозволів**. Більшість з них – ще у 1999-2007 роках на основі Директиви 96/61/ЄС щодо всеохопного запобігання і контролю забруднень.

Результати такої політики ЄС вражаючі. З 2004 по 2022 рік великі спалювальні установки в ЄС зменшили викиди діоксиду сірки і пилу **на 92%**, а діоксиду азоту - **на 70%**. Причому таке скорочення викидів досягнуто **одночасно з економічним зростанням**.

Показовим для України є досвід Чехії, яка, як і Україна, прийняла закон про інтегрований контроль промислового забруднення ще до свого вступу в ЄС – у 2002 році. Це суттєво спростило подальшу адаптацію національного законодавства.

Міністерство охорони довкілля Чехії допомагає бізнесу долати виклики, пов'язані з впровадженням Директиви 2010/75/ЄС. Наприклад, надає операторам і посадовцям, які видають дозволи, методичні рекомендації щодо коректного обґрунтування відступів. Відповідно до цих рекомендацій було надано відступи для **35 підприємств**, переважно з енергетичного та опалювального секторів, а також склоробної галузі. Тобто відступи отримало **2% підприємств**, які мають інтегровані довкіллові дозволи в Чеській Республіці.

Важливим для України є й європейський досвід фінансування екомодернізації підприємств. Фінансування природоохоронних заходів у ЄС здійснювалося не лише за рахунок власних ресурсів промисловості чи кредитних коштів, а й за сприяння різноманітних фондів ЄС і відповідних національних фондів країн-членів ЄС. Важливо також розуміти, що екологічні проекти в країнах ЄС часто реалізовувались паралельно з реконструкцією, модернізацією та переоснащенням основного обладнання. Тому іноді важко виокремити суто екологічну компоненту в таких інвестиціях.

Такий досвід слід взяти до уваги і українському бізнесу. Адже реконструкція та переобладнання за європейськими екологічними стандартами має більше шансів на залучення міжнародного фінансування. Ухвалення європейського довкіллевого законодавства в Україні ще більше посилило ці можливості.

Також нагадуємо, що в Україні вже другий рік реалізується грантова програма Товариства міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ, яка фінансується Урядом Німеччини. У рамках цієї програми перші українські підприємства отримують грантові кошти в розмірі до 2 млн євро для співфінансування проектів з екологічної модернізації.

Детальніша інформація:

- [Новина на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України](#)